

પાઠ 4

ફિલ્મ જોઈ

ભરત ઝા : ગઈકાલે હું તમારા ઘરે આવ્યો. તમે ઘરે ન હતા. આપણે દણા સમયથી મળ્યા નથી. એટલે હું તમને મળવા તમારા ઘરે આવ્યો. તમે ક્યાં હતાં?

ગર્ડ કાલે હું તમારા ઘરે આવ્યો. તમે ઘરે ન પતા। આણે ઘણા સમયથી મવ્યા અટલે હું તુમને મળ્યા તમારા ઘરે આવોયો।

વિનોદ શાહ : ધણો અફ્સોસ થયો, તમને ધક્કો પડ્યો. કાલે તો અમે ફિલ્મ જોવા ગયા.

ઘણો અફ્સોસ થયો। તમને ધક્કો પડ્યો। કાલે તો અમે ફિલ્મ જોવા ગયા।

ભરત ઝા : તમે ફિલ્મ જોવા ક્યાં ગયા?

તમે ફિલ્મ જોવા કયા ગયા?

વિનોદ શાહ : પડોશીના ઘરે.
પડોશીનાં ઘરે।

ભરત ઝા : પડોશીના ઘરે? આવું કેમ?
પડોશીના ઘરે? આવું કેમ?

વિનોદ શાહ : અમારું ટી.વી. ખરાબ હતું. દીકરીએ ખૂબ જ્યાદ કરી એટલે અમારે જતું પડ્યું.

અમારું ટી.વી. ખરાબ હતું। દીકરીએ ખૂબ જીદ કરી। અટલે અમારે જવું પડ્યું।

ભરત ઝા : તમે કઈ ફિલ્મ જોઈ?

તમે કઈ ફિલ્મ જોઈ?

ફિલ્મ દેખી

ભરત ઝા: કલ મૈં આપકે ઘર આયા। આપ ઘર પર નહોં થે। હમ કાફી સમય સે નહોં મિલે। ઇસ લિએ મૈં આપ સે મિલને આપકે ઘર આયા। આપ કહોં થે?

વિનોદ શાહ : બહુત અફ્સોસ હુआ। આપકો ભટકના પડા। કલ તો હમ ફિલ્મ દેખને ગए।

ભરત ઝા: આપ ફિલ્મ દેખને કહોં ગए?

વિનોદ શાહ : પડોસી કે ઘર।

ભરત ઝા : પડોસી કે ઘર? ઐસા ક્યો?

વિનોદ શાહ : હમારી ટી.વી. ખરાબ થા। બેટી ને બહુત જિદ કી। ઇસલિએ હમેં જાના પડા।

ભરત ઝા : આપને કૌન સી ફિલ્મ દેખી।

વિનોદ શાહ : ગુજરાતી ફિલ્મ હતી. નામ તો ભૂલી જ ગયો. ગુજરાતી ફિલ્મ હતી। નામ તો ભૂલી જ ગયો।

ભરત ઝા : શું ફિલ્મ સારી ન હતી?

શું ફિલ્મ સારી ન હતી?

વિનોદ શાહ : શું કહું? મારે તો ફિલ્મ જોવી જ ન હતી. પણ દીકરીને કારણે જોવી શું કહું? મારે તો ફિલ્મ જોવી જ ન હતી। પણ દીકરીને કારણે જોવી પડી।

ભરત ઝા : શું ફિલ્મ એટલી ખરાબ હતી?

શું ફિલ્મ એટલી ખરાબ હતી?

વિનોદ શાહ : એવી વાત નથી. ફિલ્મમાં કંઈ નવું ન હતું. કોઈ નવા કલાકારો ન હતા. તે જ જૂના ચહેરા અને તે જ જૂની વાતાં. અભિનય પણ કંઈ ખાસ ન હતો.

એવી વાત નથી। ફિલ્મમાં કંઈ નવું ન હતું। કોઈ નવા કલાકારો ન હતા। તે જ જૂના ચહેરા અને તે જ જૂની વાતાં। અભિનય પણ કંઈ ખાસ ન હતો।

ભરત ઝા : આજની ફિલ્મોમાં કથાનક તો હોતું નથી. શું કાલની ફિલ્મ પણ કંઈક એવી જ હતી?

આજની ફિલ્મોમાં કથાનક તો હોતું નથી। શું કાલની ફિલ્મ પણ કંઈક એવી જ હતી?

વિનોદ શાહ : ગુજરાતી ફિલ્મ થી। નામ તો ભૂલ હી ગયા।

ભરત ઝા : ક્યા ફિલ્મ અચ્છી નહીં થી?

વિનોદ શાહ : ક્યા કહું? મુજ્જે તો ફિલ્મ દેખની હી નહીં થી? લેકિન બેટી કે કારણ દેખની પડી।

ભરત ઝા : ક્યા ફિલ્મ ઇતની ખરાબ થી?

વિનોદ શાહ : ઐસી બાત નહીં હૈ। ફિલ્મ મેં કુછ નયાપન નહીં થા। કોઈ નયે કલાકાર નહીં થે। વહી પુરાને ચેહરે ઔર વહી પુરાની કહાની। અભિનય ભી કુછ ખાસ નહીં થા।

ભરત ઝા : આજ કી ફિલ્મો મેં કથાનક તો હોતા નહીં। ક્યા કલ કી ફિલ્મ ભી કુછ ઐસી હી થી?

વિનોદ શાહ : હા હા. કાલની ફિલ્મમાં પણ ગીતો અને સંવાદો જ હતા પણ કેટલાક સંવાદો સારા હતા.

હા હા। કાલની ફિલ્મમાં પણ ગીતો અને સંવાદો જ હતા। પણ કેટલાક સંવાદો સારા હતા।

ભરત ઝા : એ તો સારી વાત છે. ફિલ્મમાં કંઈક તો તમને ગમ્યું. હિન્દી ફિલ્મો તો ગીતો પર જ ચાલે છે. શું ગુજરાતી ફિલ્મોમાં વિવિધતા જોવા મળે છે? એ તો સારી વાત છે। ફિલ્મમાં કંઈક તો તમને ગમ્યું। હિંદી ફિલ્મો તો ગીતો પર જ ચાલે છે। શું ગુજરાતી ફિલ્મોમાં વિવિધતા જોવા મળે છે?

વિનોદ શાહ : ઘણી ઓછી. કાલની ફિલ્મમાં એક નવી વાત હતી. આખી ફિલ્મ કાઠિયાવાડી બોલીમાં હતી. પણ કેટલાક કલાકાર તે બોલીમાં સારી રીતે ન બોલ્યા.

ઘણી ઓછી। કાલની ફિલ્મમાં એક નવી વાત હતી। આખી ફિલ્મ કાઠિયાવાડી બોલીમાં હતી। પણ કેટલાક કલાકાર તે બોલીમાં સારી રીતે ન બોલ્યા।

ભરત ઝા : કેમ? તે ગુજરાતી કલાકારો ન હતા? કેમ? તે ગુજરાતી કલાકારો ન હતા?

વિનોદ શાહ : તમે સાચું જ કહ્યું. ફિલ્મના આકર્ષણ માટે નિર્મિતાએ કેટલાક હિન્દીભાષી કલાકારોને પસંદ કર્યા.

વિનોદ શાહ : હું હું। કલ કી ફિલ્મ મેં ભી ગીત ઔર સંવાદ હી થે। લેકિન કુછ સંવાદ અચ્છે થે।

ભરત ઝા : યહ તો અચ્છી બાત હૈ। ફિલ્મ મેં કુછ તો આપકો અચ્છા લગા। હિંદી ફિલ્મોને તો ગીતોં પર હી ચલતી હૈનું। ક્યા ગુજરાતી ફિલ્મોં મેં વિવિધતા દેખને કો મિલતી હૈ?

વિનોદ શાહ : બહુત કમ। કલ કી ફિલ્મ મેં એક નર્દી બાત થી। પૂરી ફિલ્મ કાઠિયાવાડી બોલી મેં થી। લેકિન કુછ કલાકાર ઉસ બોલી મેં અચ્છી તરહ નહીં બોલે।

ભરત ઝા : ક્યોં, વે ગુજરાતી કલાકાર નહીં થે?

વિનોદ શાહ : આપને સચ હી કહા। ફિલ્મ કે આકર્ષણ કે લિએ નિર્માતા ને હિંદી ભાષી કલાકારોં કો પસંદ કિયા।

तमे साचुं ज कह्युं। फिल्मना
आकर्षण माटे निर्माताए केटलांक
हिंदीभाषी कलाकारोने पसंद कर्था।

भरत ३८ : तो शुं थयुं?
आજकाल तो एक भाषानी
फ़िल्ममां अन्य भाषाना
कलाकारोने पण ले छे.

तो शुं थयुं? आजकाल तो एक
भाषानी फ़िल्ममां अन्य भाषानां
कलाकारो ने पण ले छे।

विनोद शाह : पण डबिंग
कलाकारो तो पोतानी बोलीना
જ होय छे.

पण डबिंग कलाकारो तो पोतानी
बोलीनां ज होय छे।

भरत ३८ : शुं आ फ़िल्ममां डबिंग
माटे गुजराती कलाकारोने नथी
लीधा?

शुं आ फ़िल्ममां डबिंग माटे गुजराती
कलाकारोबे नथी लीधा?

विनोद शाह : ना. हिन्दी कलाकारो
ज काठियावाडी बोलीमां बोल्या.
तेथी तेमनी बोलीमां
स्वाभाविकता ना रही.

ना। हिंदी कलाकारो जं काठचावाडी
बोलीमां बोल्या। तेथी तेमनी बोलीमां
स्वाभाविकता ना रही।

भरत ३८ : तो वात पती गई,
पछी फ़िल्म जोवामां शी मजा?
तो वात पती गई पछी फ़िल्म
जोवामां शी मजा?

भरत झा : तो क्या हुआ? आजकल तो एक
भाषा की फ़िल्म में अन्य भाषा के
कलाकारों को भी लेते हैं।

विनोद शाह : लेकिन डबिंग कलाकार तो
अपनी बोली के ही होते हैं।

भरत झा : क्या इस फ़िल्म में डबिंग केलिए
गुजराती कलाकारों को नहीं लिया?

विनोद शाह : नहीं। हिंदी कलाकार ही
काठियावाडी बोली में बोले। इसलिए
उनकी बोली में स्वाभाविकता नहीं रही।

भरत झा : तो बात खत्म, फिर फ़िल्म देखने
में क्या मजा?

વિનોદ શાહ : એ જ તો હું બોલ્યો. એટલે જ ધણું કરીને હું ટી.વી. પર બધી ફિલ્મ જોતો નથી. ફક્ત સારા દિગ્દર્શકોની ફિલ્મો જ જોઉં છું.

એ જ તો હું બોલ્યો। એટલે જ ધણું કરીને હું ટી.વી. પર બધી ફિલ્મ જોતો નથી। ફક્ત સારા દિગ્દર્શકોની ફિલ્મો જ જોઉં છું।

વિનોદ શાહ : વહી તો મૈં બોલા। ઇસી લિએ અધિકતર મૈં ટી.વી. પર સખી ફિલ્મોન્હિં દેખતા હું। કેવળ અચ્છે નિર્દેશકોની ફિલ્મોન્હિં હી દેખતા હું।

શબ્દાર્થ

ગુજરાતી શબ્દ	દેવાગરી	હિંદી અર્થ
ઘરે હતા	घરે હતા	ઘર પર થે
ધણા સમયથી	ધણા સમયથી	બહુત સમય સે
મળ્યા	મળ્યા	મિલે
મળવા માટે	મળવા માટે	મિલને કે લિએ
અફ્સોસ	અફ્સોસ	અફ્સોસ
પાડોશી	પાડોશી	પડોસી
કેસેટ	કેસેટ	કૈસેટ
લાવ્યો	લાવ્યો	લિયા
તેમણે	તેમણે	ઉન્હોને
ફિલ્મ	ફિલ્મ	ફિલ્મ, ચલચિત્ર
જોવા	જોવા	દેખને
ભૂલી	ભૂલી	ભૂલ ગયા
ગયો	ગયો	ગયા
મારે	મારે	મુઝે
જીદ	જીદ	જિદ
ગુજરાતી	ગુજરાતી	ગુજરાતી ભાષા જાનનેવાળા
કલાકારો	કલાકારો	કલાકારોં
કોણ-કોણ	કોણ-કોણ	કૌન-કૌન

નવા	નવા	નએ
તેના તે જ	તેના તે જ	વહી
જૂના	જૂના	પુરાના
તમને	તમને	આપકો
વાતાતાત્ત્વ	વાતા-તત્ત્વ	કથાનક
ગઈકાલ	ગઈ કાલ	(બીતા) કલ
ગીતો	ગીતો	ગાને, ગીત
સંવાદ	સંવાદ	સંવાદ
ઉપર જ	ઉપર જ	ऊપર હી
ચાલે છે	ચાલે છે	ચલતી હૈ
વિવિધતા	વિવિધતા	વિવિધતા
કાઠિયાવાડી બોલી	કાઠિયાવાડી બોલી	ગુજરાત કે એક પ્રાંત કાઠિયાવાડી કી બોલી કા નામ
વાત	વાત	બાત
પતી ગઈ	પતી ગઈ	ખત્મ
જીવામાં	જીવામાં	દેખને મેં
એટલેજ	એટલેજ	ઇસલિએ
સ્વાભાવિકતા	સ્વાભાવિકતા	સહજતા
સારા	સારા	અચ્છે
દિશાંક	દિગ્રદર્શક	નિર્દેશક, નિદેશક

અભ્યાસ

I નીચે દિએ ગए વાક્યોં કા અભ્યાસ કીજિએ।

1. 1) કાલે તમે ઘરે ન હતા.
કાલિ તમે ઘરે ન હતા।
- 2) ઘણા સમયથી આપણે નથી મળ્યા.
ઘણા સમયથી આપણે નથી મળ્યા।
- 3) એ તો ગુજરાતી ફિલ્મ હતી.
ગુજરાતી ફિલ્મ હતી।

- 4) કોઈ નવા કલાકારો ન હતા.
કોઈ નવા કલાકારો ન હતા।
- 5) ગીતો અને સંવાદો સારા ન હતા.
ગીતો અને સંવાદો સારા ન હતા।
- 6) ફિલ્મની બોલી કાઠિયાવાડી હતી.
ફિલ્મની બોલી કાઠિયાવાડી હતી।
- 7) ગઈકલની ફિલ્મમાં પણ વાર્તા સારી ન હતી.
ગઈ કાલની ફિલ્મમાં પણ વાર્તા સારી ન હતી।
2. 1) ના હું ઘરે ન હતો.
ના હું ઘરે ન હતો।
- 2) મારે ફિલ્મ જોવી ન હતી.
મારે ફિલ્મ જોવી ન હતી।
- 3) કોઈ નવા કલાકારો ન હતા.
કોઈ નવા કલાકારો ન હતા।
- 4) હું ટી.વી.માં બધી ફિલ્મો જોતો નથી.
હું ટી.વી. માં બધી ફિલ્મો જોતો નથી।
3. 1) એટલે અમે સાંજે ત્યાં આવ્યાં.
એટલે અમે સાંજે ત્યાં આવ્યાં।
- 2) પણ કેટલાક કલાકારો તે બોલીમાં સારી રીતે ન બોલ્યા.
પણ કેટલાક કલાકારો તે બોલીમાં સારી રીતે ન બોલ્યા।
- 3) નામ તો ભૂલી જ ગયો.
નામ તો ભૂલી જ ગયો।
- 4) શું ફિલ્મ સારી ન હતી?
શું ફિલ્મ સારી ન હતી?
- 5) અભિનય પણ કંઈ ખાસ ન હતો.
અભિનય પણ કંઈ ખાસ ન હતો।
- 6) ઘણો અફ્સોસ થયો.
ઘણો અફ્સોસ થયો।

4. 1) કેમ ગુજરાતી કલાકારો ન હતા?
કેમ ગુજરાતી કલાકારો ન હતા?
- 2) પણી ફિલ્મ જોવામાં શું મજા?
પછી ફિલ્મ જોવામાં શું મજા?
- 3) શું ગુજરાતી ફિલ્મમાં વિવિધતા જોવા મળે છે?
શું ગુજરાતી ફિલ્મોમાં વિવિધતા જોવા મળે છે?
5. 1) કાલે તમે ઘરે ન હતા?
કાલે તમે ઘરે ન હતા?
- 2) ઓહો! ફિલ્મ જોવા ગયા?
ઓહો! ફિલ્મ જોવા ગયા?
- 3) તમે ફિલ્મ જોવા ક્યાં ગયાં?
તમે ફિલ્મ જોવા ક્યાં ગયા?
6. 1) ગઈકાલે સાંજે અમે મળવા માટે આવ્યા.
ગઇકાલે સાંજે અમે મળવા માટે આવ્યા।
- 2) દીકરીએ જુદ કરી એટલે તેના માટે અમે ગયાં.
દીકરીએ જિદ કરી એટલે તેના માટે અમે ગયાં।
- 3) ફિલ્મના આકર્ષણ માટે તેમણે હિન્દી કલાકારો લીધા.
ફિલ્મના આકર્ષણ માટે તેમણે હિન્દી કલાકારો લીધા।
7. 1) મારે ફિલ્મ જોવી પડી.
મારે ફિલ્મ જોવી પડી।
- 2) મારે તીખી વસ્તુઓ ખાવી પડી.
મારે તીખી વસ્તુઓ ખાવી પડી।
- 3) મારે તેમના ઘરે જવું પડ્યું.
મારે તેમના ઘરે જવું પડ્યું।
- 4) તમને ધક્કો પડ્યો.
તમને ધક્કો પડ્યો।

- 5) मારે ઉકળેલું પાણી પીવું પડ્યું.
મારે ઉકાળેલું પાણી પીવું પડ્યું।
- II उदाहरण के अनुसार वाक्यों में रेखांकित शब्दों के स्थान पर दिए गए प्रत्येक शब्दका प्रयोग कर अलग-अलग वाक्य बनाइए।
1. अमे फ़िल्म जोवा गया. (घर, बજार, अमदावाद)
अमे फ़िल्म जोवा गया। (घर, बजार, अमदावाद)
 2. अमे जोवा गया. (मળवा, जमवा, पीवा, फ़रवा)
अमे जोवा गया। (मळवा, जमवा, लेवा, फरवा)
 3. तेओ गઈકाले सांજे मળवा माटे आव्या. (जमवा माटे, भोजन माटे,
नास्ता माटे, वर्षगांठ माटे)
तेओ गईकाले सांजे मळवा माटे आव्या।
- III कोष्ठक में दिए गए क्रियारूपों में से उपयुक्त क्रियारूप चुन कर वाक्य पूरे कीजिए।
(હતો, હતી, હતું, હતા)
(હતો, હતી, હતું, હતા)
1. 1) गઈકालनी फ़िल्म ગુજરाती _____.
गई कालनी फ़िल्म गुजराती _____.
 - 2) ગीતો અને સંવાદો સારા_____.
गीतો અને સંવાદો સારા _____.
 - 3) फ़िल्मની બોલી કાઠિયાવાડી _____.
फ़िલમની બોલી કાઠિયાવાડી _____.
 - 4) ગઈકालની फ़िल्मમાં વાતરી ન _____.
ગईકालનी ફ़िલમમાં વાતરી ન _____.
 - 5) મારે फ़िल्म જોવી ન _____.
મારે ફ़िલમ જોવી ન _____.
 - 6) અમારું टી.વી. ખરાબ _____.
अમारुं टी.વી. ખરાબ _____.

IV કોષ્ટક મેં દિએ ગए ક્રિયાઓં કે ઉપયુક્ત ભૂતકાલિક રૂપોં કા પ્રયોગ કર વાક્ય પૂરે કીજિએ।

1. 1) એટલે અમે સાંજે ત્યાં _____. (આવ)

એટલે અમે સાંજે ત્યાં _____. | (આવ)
- 2) તેઓ કાઠિયાવાડી બોલીમાં ન _____. (બોલ)

તેઓ કાઠિયાવાડી બોલીમાં ન _____. | (બોલ)
- 3) નામ તો ભૂલ્ટી _____. (જી)

નામ તો ભૂલ્ટી _____. | (જા)
- 4) ઘણ્ણો અફ્સોસ _____. (થા)

ઘણ્ણો અફ્સોસ _____. | (થા)
- 5) ફિલ્મમાં હિન્દીભાષી કલાકારો પસંદ _____. (કર)

ફિલ્મમાં હિન્દી ભાષી કલાકારો પસંદ _____. | (કર)
- 6) શું ફિલ્મ સારી ____? (છ)

શું ફિલ્મ સારી _____. | (છ)
- 7) હું ઘરે ન _____. (આવ)

હું ઘરે ન _____. | (આવ)

V ઉદાહરણ કે અનુસાર નીચે દિએ ગए વાક્યોં કા પરિવર્તન કીજિએ।

1. ઉદાહરણ: તે કાઠિયાવાડી બોલીમાં બોલે છે.
 તે કાઠયાવાડી બોલીમાં બોલે છ।
 તેઓ કાઠિયાવાડી બોલીમાં બોલ્યા.
 તેઓ કાઠિયાવાડી બોલીમાં બોલ્યાં।
- 1) તે મને જુએ છે.
 તે મને જુએ છે।
- 2) તે મને આપે છે.
 તે મને આપે છે।
- 3) તે મને પૂછે છે.
 તે મને પૂછે છે।
- 4) તે મને મળે છે.
 તે મને મળે છે।

- 5) તે મને દવા આપે છે.
તે મને દવા આપે છે।
- 6) તે મને તપાસે છે.
તે મને તપાસે છે।

VI 'ના' (ના), 'નથી' (નથી) પ્રયોગ કરતે હુએ નીચે દિએ ગए વાક્યોં કે નિષેધવાચક રૂપ બનાઇએ।

1. શાક સસ્તું છે.
શાક સસ્તું છે।
2. ગીતો અને સંવાદો સારા છે.
ગીતો અને સંવાદો સારા છે।
3. વટાણા લેવા છે.
વટાણા લેવા છે।
4. બા મને ઊધિયું ગમે છે.
બા મને ઊધિયું ગમે છે।
5. ફિલ્મમાં નવા કલાકારો છે.
ફિલ્મમાં નવા કલાકારો છે।
6. કાલે અભયની વર્ષગાંઠ છે.
કાલે અભયની વર્ષગાંઠ છે।

VII નીચે દિએ ગए વાક્યોં કા ભૂતકાલ મેં પરિવર્તન કીજાએ।

1. હું ફિલ્મ જોઉં છું.
હું ફિલ્મ જોઉં છું।
2. ફિલ્મમાં વિવિધતા જોવા મળે છે.
ફિલ્મમાં વિવિધતા જોવા મળે છે।
3. ઘણો અફ્સોસ થાપ છે.
ઘણો અફ્સોસ થાપ છે।
4. અમે તેમના ઘરે ફિલ્મ જોવા જઈએ છીએ.
અમે તેમના ઘરે ફિલ્મ જોવા જડા છીએ।
5. તમે ઘરે છો.
તમે ઘરે છો।

VIII नीचे दिए गए भूतकालिक वाक्यों का वर्तमानकाल में परिवर्तन कीजिए।

उदाहरण:	में फ़िल्म जोई.	हुं फ़िल्म जोऊं छुं.
	में फ़िल्म जोई।	हुं फ़िल्म जोऊं छुं।

1. हुं तमारा घरे आयो.
हुं तमारा घरे आयो।
2. हुं तमने मળ्यो.
हुं तमने मळ्यो।
3. शुं फ़िल्म सारी हती?
शुं फ़िल्म सारी हती?
4. अमारुं टी.वी. खराब हतुं.
अमारुं टी.वी. खराब हतुं।

IX बायीं ओर दिए गए वाक्यांशों का दाहिनी ओर दिए गए वाक्यांशों के साथ सही मिलान कर वाक्य बनाइए।

1. तेमणे गुજराती कलाकारो	जोता नथी.
तमेणे गुजराती कलाकारी	जोतो नथी।
2. नाम तो भूली	न हतां.
नाम तो भूली	न हतां।
3. कोई नवा कलाकारो	होती नथी.
कोई नवा कलाकारो	होती नथी।
4. हवेनी फ़िल्ममां वार्ता	लीधा न हता.
हवेनी फ़िल्ममां वार्ता	लीधा न हता।
5. टी.वी. मां हुं बधी फ़िल्म	ज गयो.
टी.वी. मां हुं बधी फ़िल्म	ज गयो।
6. संवादो अने बोलीमां	सारा हता.
संवादो अने बोलीमां	सारा हता।
7. गीतो अने संवादो	स्वाभाविकता न हती.
गीतो अने संवादो	स्वाभाविकता न हती।

પદ્ધિએ ઔર સમઝિએ

શિયાળ અને ઊંટ

એક હતું ઊંટ અને એક હતું શિયાળ. શિયાળ અને ઊંટ દ્વાર એક શેરડીનું ખેતર જોયું. શિયાળને શેરડી ખાવાનું મન થયું. ઊંટ કહે, "હું ખેતરમાં જઉં છું અને શેરડી લાવું છું." ઊંટ ખેતરમાં ગયું, શેરડી ખાધી. શેરડી ખાધા પછી જોરજોરથી ગાંગર્યું. ખેતરનો રખેવાળ આવ્યો. તેણે ઊંટને ખૂબ જ માર્યો. શિયાળે તો શેરડી ખાધી જ નહીં.

શિયાળ અને ઊંટ

એક હતું ઊંટ અને એક હતું શિયાળ। શિયાળ અને ઊંટ દ્વાર એક શેરડીનું ખેતર જોયું। શિયાળને શેરડી ખાવાનું મન થયું। ઊંટ કહે, "હું ખેતરમાં જઉં છું અને શેરડી લાવું છું" "ઊંટ ખેતરમાં ગયું। શરેડી ખાધી। શેરડી ખાછા પછી જોરજોરથી ગાંગર્યું। ખેતરનો રખેવાળ આવ્યો। તેણે ઊંટને ખૂબ જ માર્યો। શિયાળે તો શેરડી ખાધી જ નહીં।

શબ્દાર્થ

ગુજરાતી શબ્દ	દેવાગરી	હિંદી અર્થ
ઊંટ	ऊંટ	ऊંટ
શિયાળ	શિયાળ	સિયાર, ગીદડ
શેરડી	શેરડી	ગત્તા, ઈખ
ખેતર	ખેતર	ખેત
કહે	કહે	કહા
ખાધી	ખાધી	ખાઈ
થયું	થયું	હુआ
જોરજોરથી	જોરજોરથી	જોરજોરસે
ગાંગર્યું	ગાંગર્યું	બલબલાના
રખેવાળ	રખેવાળ	ચૌકીદાર, રખવાળા
તેણે	તેણે	ઉસને
મારવું	મારવું	મારના

अभ्यास

I अनुच्छेद के आधार पर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

- 1) शेरडीनुं खेतर कोणे जोयुं?
 - 2) शेरडी-कोणे शेरडी खाधी?
 - 3) उटने कोणे मार्युं?
 - 4) शियाळने शेरडी केम मળी नहीं?
- शियाळने शेरडी केम मળी नहीं?

II नीचे दिए गए हिंदी शब्दों के लिए अनुच्छेद के आधारपर गुजराती शब्द दीजिए।

गन्ना, चौकीदार, सियार, खेत, बलबलाना, खाई

III हिंदी में अनुवाद कीजिए।

गईकाले हुं फ़िल्म जोवा गयो हतो. फ़िल्म जोवा हुं मारा भित्र साथे गयो हतो. अमे हिन्दी फ़िल्म जोवा गया हता. फ़िल्ममां गौतो सारां हतां पाण संवादो ऐटला सारा न हता. फ़िल्ममां डलाकारोनो अभिनय ठीक हतो. अमे फ़िल्म जोઈने सांजे सात वारो पाइा घरे आव्या.

IV गुजराती में अनुवाद कीजिए।

कल मैं सब्ज़ी मंडी गई थी। सब्ज़ी मंडी में बहुत प्रकार की सब्जियाँ थीं। मैंने मेथी की सब्ज़ी और बैंगन खरीदे। मुझे आम बहुत पसंद है। इसलिए मैंने आम भी खरीदे। बाद मैं बाजार से किताबें खरीदीं। फिर मैं घर वापिस आई।

V कल आपने क्या-क्या काम किया, इसके बारे में गुजराती में एक छोटा सा अनुच्छेद लिखिए।

टिप्पणियाँ

| इस पाठ में क्रिया के सामान्य भूतकाल रूप बतानेवाले वाक्यों का प्रयोग हुआ है।

उदाहरणः

1)	હું ઘરે ન હતો.	मैं घर पर नहीं था।
	હું घરे न हतो।	
2)	नામ તો ભૂલી પણ ગયો.	नाम तो भूल भी गया।
	नाम तो भूली पण गयो।	
3)	ફ़િલ્મ તમને કેવી લગી?	फ़िल्म आप को कैसी लगी?
	फ़िल्म तમने केवी लागी?	
4)	તમે મળ્યા નહીં.	आप मिले नहीं।
	તમે મળ्या નહीं।	
-
1. गुजराती में ‘છે’ (छे), ‘છું’ (छुं), ‘છો’ (छो), ‘છીઅ’ (छीए) क्रियारूपों के भूतकालिक रूप ‘હતો’ (हतो), ‘હતા’ (हतां), ‘હતી’ (हती), ‘હતું’ (हतुं) हैं।
1)	હું અહીં છું.	मैं यहाँ हूँ।
	હું अहीं છुं।	
	હું અહીં હતો.	मैं यहाँ था।
	હું आही हतो।	
2)	अમે અહીં છીઅ.	हम यहाँ हैं।
	अमे अहीं छीए।	
	अમे અહીં હતां.	हम यहाँ थे।
	अमे अहीं हतां।	
3)	તું અહીં છે.	तू यहाँ है।
	તुં અहीं છे।	
	તું અહીં હતો.	तू यहाँ था।
	તुં અहीं हतो।	
4)	તમે/આપ અહીં છો.	तुम/आप यहाँ हो।
	तमे/आप अहीं છो।	

	તમે/આપ અહીં હતા। તમે/આપ અહીં હતા।	તુમ/આપ યહોઁ થે।
5)	તે અહીં છે. તે અહીં છે। તે અહીં હતો/હતી/હતું તે અહીં હતો/હતી /હતું।	વહ યહોઁ હૈ। વહ યહોઁ થા/થી।
6)	તેઓ અહીં છે. તેઓ અહીં છે। તેઓ અહીં હતા/હતી. તેઓ અહીં હતા/હતી।	વે યહોઁ હૈન। વે યહોઁ થે/થી।
2.	ગુજરાતી કે 'મળ' (મલ), 'લાગ' (લાગ), આપ (આપ), લાવ (લાવ) જૈસી અધિકાંશ ક્રિયાઓની ભૂતકાલ બનાને કે લિએ 'પા' પ્રત્યય જોડા જાતા હૈ। લિંગ, વચન કે અનુસાર વાક્યો મંદિરીની રૂપ બદલતા હૈ।	
1.	અમે તેને મળીએ છીએ。 અમે તેને મળીએ છીએ। અમે તેને મળ્યાં. અમે તેને મળ્યાં।	હમ ઉન સે મિલતે હૈન। હમ ઉન સે મિલે।
2	તું તેને મળે છે. તું તેને મળે છે। હું તેને મળ્યો/મળી. તું તેને મળ્યો/મળી।	તુમ ઉન સે મિલતે હો। તુમ ઉન સે મિલે/મિલી।
3.	હું તેને મળું છું. હું તેને મલું છું। હું તેને મળ્યો/મળી. હું તેને મળ્યો/મળી।	મૈં ઉન સે મિલતી હું। મૈં ઉન સે મિલા/મિલી।
4.	આ/તે તેને મળે છે. આ/તે તેને મળે છે।	યહ/વહ ઉન સે મિલતા હૈ।

- आ/ते तेने मળ्यो.
आ/ते तेने मळ्यो।
5. आ/ते तेअो तेने मળे छे.
ओ/ तेओ तेने मळे छे।
ऐ/तेअो तेने मળ्यां.
आ/तेओ तेने मळ्यां।
- यह/वह उन से मिला।
ये/वे उन से मिलते हैं।
ये/वे उन से मिले।

॥

1. भूतकाल में भी प्रश्नवाचक वाक्य विविध प्रश्नवाचक शब्दों को जोड़ने से बनते हैं।
1. फ़िल्म तमने केवी लागी? फ़िल्म आप को कैसी लगी?
 - फ़िल्म तमने केवी लागी?
 2. कलाकारो कोण-कोण हता? कलाकार कौन-कौन थे?
 - कलाकारो कोण कोण हता?
2. हिंदी की तरह सभी सकारात्मक और निषेधवाचक प्रश्नवाचक शब्द के बिना भी प्रश्नवाचक जैसा प्रयोग कर सकते हैं। ऐसा प्रयोग बोलने के उत्तार-चढ़ाव से प्रश्नवाचक वाक्य होता है।
- 1) फ़िल्म जोवा गयां? फ़िल्म देखने गए?
 - फ़िल्म जोवा गयां?
 - 2) गुजराती फ़िल्ममां विविधता जोवा गुजराती फ़िल्म में विविधता देखने को मिलती है?
 - गुजराती फ़िल्ममां विविधता जोवा मळे छे खरी?
- III निम्न वाक्यों को पढ़िए।
1. 1) अमे फ़िल्म जोवा माटे गया। हम फ़िल्म देखने के लिए गए।
अमे फ़िल्म जोवा माटे गया।
 - 2) अमे जमवा माटे गया। हम खाना खाने के लिए गए।
अमे जमवा भाटे गया।
 2. 1) अमे सिनेमा जोवा गया। हम फ़िल्म देखने गए।
अमे फ़िल्म जोवा गया।

- 2) अमे जमवा गया। हम खाना खाने गए।
अमे जमवा गया।

इन वाक्यों में रेखांकित क्रियारूप क्रिया के उद्देश्य का बोध कराते हैं। यह हिंदी के 'देखने के लिए'/'देखने' 'खाने केलिए/खाने' जैसे प्रयोगों के समान हैं। हिंदी की तरह ये क्रियारूप उद्देश्य का बोध कराने के लिए गुजराती में 'માટે' (माटे) परसर्ग के साथ और परसर्ग के बिना भी बनते हैं।